

Prinášanie obetných darov

Obnovená liturgia, okrem iného, zaviedla aj starobylý obrad prinášania obetných darov. Tento obrad bol známy už aj starým kresťanom v prvotnej cirkvi.

Všeobecné smernice Rímskeho misála k tomu hovoria:

„Oblationes deinde afferuntur: panis et vinum laudabiliter a fidelibus praesentantur a sacerdote autem vel a diacono loco oportuno accipiuntur et super altare deponuntur comitantibus formulis statutis. Quamvis fideles panem et vinum ad liturgiam destinata non iam de suis proferant sicut olim, ritus tamen illa deferendi vim et significationem spiritualem servat.“¹

„Potom sa prinášajú obetné dary. Je chváľitebné, keď veriaci sami prinášajú chlieb a víno. Kňaz alebo diakon ich prevezme na vhodnom mieste. Potom sa kladú na oltár s predpísanými modlitbami. Hoci chlieb a víno, určené na bohoslužbu, veriaci už neprinášajú zo svojho ako kedysi, jednako obrad prinášania týchto darov si zachováva duchovnú silu a význam. Možno prijať aj peniaze alebo iné dary pre chudobných alebo na kostol, ktoré veriaci prinášajú alebo ktoré sa vyberajú v kostole. Kladú sa na vhodné miesto mimo eucharistického stola.“²

a na inom mieste:

„Expedi ut participatio fidelium manifestetur per oblationem sive panis et vini ad Eucharistiae celebrationem, sive aliorum donorum, quibus necessitatibus ecclesiae et pauperum subveniatur. Oblationes fidelium a sacerdote oportune accipiuntur, adiuvantibus ministris, et apto loco collocantur; panis autem et vinum pro Eucharistia ad altare deferuntur.“³

„Patrí sa aby sa spoluúčasť veriacich prejavila prinášaním chleba a vína na eucharistickú obeť alebo aj iných darov na potreby kostola a pre chudobných. Kňaz za pomoci posluhujúcich prijíma dary veriacich a položí ich na patričné miesto; chlieb a víno na eucharistickú obeť sa prinesú na oltár.“⁴

podobne aj Omšový poriadok:

„Expedi ut fideles participationem suam oblatione manifestent, afferendo sive panem et vinum ad Eucharistiae celebrationem, sive alia dona, quibus necessitatibus Ecclesiae et pauperum subveniatur.“⁵

„Odporúča sa, aby veriaci vyjadrili svoju účasť nejakým darom. Môžu priniesť chlieb a víno pre slávenie Eucharistie alebo iné dary, určené pre potreby Cirkvi a chudobných.“⁶ a Caeremoniale episcoporum: „Deinde afferuntur oblationes. Expedi ut fideles participationem suam manifestent, afferendo panem et vinum ad Eucharistiae celebrationem, immo alia dona quibus necessitatibus Ecclesiae et pauperum subveniatur. Oblationes fidelium a diacono vel ab Episcopo loco oportuno accipiuntur. Panis et vinum ad altare a diacono deferuntur, alia vero ad locum aptum antea paratum.“⁷

„Potom sa prinášajú dary. Je vhodné, aby veriaci vyjadrili svoju účasť prinášaním chleba a vína na slávenie Eucharistie, ba aj iné dary pre potreby Cirkvi a chudobných.

¹ Missale Romanum, Institutio generalis, n. 49.

² Rímsky misál, Všeobecné smernice, č. 49.

³ Missale Romanum, Institutio generalis, n. 101.

⁴ Rímsky misál, Všeobecné smernice, č. 101.

⁵ Missale Romanum, Ordo Missae, n. 18.

⁶ Rímsky misál, Omšový poriadok, č. 18.

⁷ Caeremoniale episcoporum, n. 145.

Dary veriacich na vhodnom mieste prijímajú diakoni alebo biskup. Diakoni prinesú na oltár chlieb a víno a ostatné dary na predtým pripravené vhodné miesto.⁸

Tieto predpisy sú jasné a hovoria to isté – že sa prinesú obetné dary chlieb a víno – tieto sú spomenuté na prvom mieste a že možno prijať aj iné dary a to pre potreby Cirkvi a pre chudobných. Potom sa dary položia na svoje miesta; chlieb a víno na oltár, iné dary na miesto vopred pripravené, mimo eucharistického stola. Predpisy, napriek tomu že sú jasné, často sa nedodržia. Dúfam že to je z nevedomosti a nie zo zlej vôle.

Problémy nám robia dve veci. A to druh obetných darov a miesto kam ich kladieme.

Smernice sú jednoznačné; na prvom mieste chlieb a víno – toto treba vždy zdôrazňovať. Kvôli prineseniu chleba a vína sa usporadúva tento sprievod. Chlieb a víno sú tu najdôležitejšie, lebo z nich sa stanú Telo a Krv – v porovnaní s týmito sú ostatné dary bezvýznamné. Je však dobré a pastoračne veľmi osočné – aby sa ukázal obetný charakter tohoto sprievodu – priniesť dary pre Cirkev a chudobných. Tu býva problém. Tieto dary bývajú všetko iné, len nie pre Cirkev a chudobných. Nikde sa nespomína že sa môžu priniesť akési symboly (obrázky, kríže a pod.). Vôbec nevyhovuje prinášať v tomto sprievode Sväté písmo – toto už bolo v Liturgii slova. Niekedy sa dokonca stáva že tí čo priniesli „obetné dary“ si po svätej omši pre ne prídu a chcú ich naspäť. Tu vidno že vôbec nepochopili že tieto dary treba darovať. Pokiaľ ide o druh obetných darov, niektorí sa pokúšajú argumentovať svätými omšami ktoré celebruje Svätý Otec. Tu však nesmieme zabúdať, že Svätý Otec je len jeden a ceremónie ktoré platia pre neho nie sú také isté ako pre jednoduchých kňazov. Zaujímavé je, že si tí istí nevšimnú kam sa pri pápežských omšiach kladú obetné dary – že sa totiž odnášajú väčšinou mimo presbytéria a nikdy sa nekladú na oltár, ani do jeho blízkosti. V našich kostoloch sa neraz stane že sa položia na oltár alebo do jeho tesnej blízkosti tak, že tvoria s oltárom jeden celok. Tu vidno že tí čo takto konajú, nepochopili že obeta, ktorá sa prináša na oltári, neporovnateľne prevyšuje všetky ľudské obety.

Oltár sa pripravuje (okrem prípadov predvídaných v liturgických knihách) pred svätou omšou tak, že sa prikryje plachtou, prípadne sa ozdobí. Svietniky a kríž sa prinesú pri vstupnom sprievode, alebo sú pri oltári už pred omšou.⁹ Prinášanie sviec pri sprievode s obetnými darmi tu teda nemá miesto. Tiež sa stáva že kňaz chce mať korporál pripravený na oltári už od začiatku omše. Toto zas treba urobiť až po skončení Liturgie slova.¹⁰ Tiež nie je dovolené, aby bola položená na oltári socha Zmŕtvychvstalého, baránok a podobné veci.¹¹

Adam Sýkora
bohoslovec - seminarista

⁸ Caeremoniale episcoporum, č. 145 (pozri Direktórium 1996, str. 315).

⁹ Porov. Rímsky misál, Všeobecné smernice, č. 79.

¹⁰ Porov. Rímsky misál, Všeobecné smernice, č. 100.

¹¹ Porov. Rímsky pontifikál, Obrad posvätenia kostola a oltára, IV. Kap. č. 10.